

FIȘA DISCIPLINEI

**Societatea românească premodernă (sec. XVI-XVIII),
anul universitar 2021-2022**

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	Universitatea din Pitești
1.2	Facultatea	Teologie, Litere, Istorie și Arte
1.3	Departamentul	Limbă și literatură, Istorie și Arte
1.4	Domeniul de studii	Istorie
1.5	Ciclul de studii	Master
1.6	Programul de studiu	<i>Istoria românilor și a României în context european (secolele XIV-XX)</i>

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei		<i>Societatea românească premodernă (sec. XVI-XVIII)</i>								
2.2	Titularul activităților de curs		Conf. univ. dr. habil. Claudiu-Ion Neagoe								
2.3	Titularul activităților de seminar / laborator		-								
2.4	Anul de studii	M I	2.5	Semestrul	2	2.6	Tipul de evaluare	Colocviu	2.7	Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat

3.1	Număr de ore pe săptămână	2	3.2	din care curs	2	3.3	S / L / P	-
3.4	Total ore din planul de învăț.	28	3.5	din care curs	28	3.6	S / L / P	
Distribuția fondului de timp alocat studiului individual								ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe								38
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren								28
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii, eseuri								23
Tutorat								2
Examinări								4
Alte activități								2
3.7	Total ore studiu individual				97			
3.8	Total ore pe semestru				125			
3.9	Număr de credite				5			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	De curriculum	-
4.2	De competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1	De desfășurare a cursului	dotare a sălii de curs cu video-proiector, hărți istorice;
5.2	De desfășurare a	dotarea cu ediții de izvoare documentare și narative; hărți

laboratorului	istorice; dicționare și enciclopedii de specialitate;
---------------	---

6. Competențe specifice vizate

Competențe profesionale	<p>CT.1 Profesionale</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Formarea deprinderii de a utiliza sursele istorice documentare și narative în analiza evenimentelor, fenomenelor și proceselor istorice specifice epocii medievale și premoderne românești; ❖ Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor; ❖ Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (antropologie culturală, sociologie, psihologie); ❖ Formarea și consolidarea spiritului critic și utilizarea acestuia în cadrul activității științifice; ❖ Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT2: Transversale ❖ Promovarea valorilor istorice, culturale și spirituale care au marcat profund evoluția istorică a Țărilor Române de-a lungul secolelor XVI-XVIII. ❖ Descoperirea și însușirea de metode și tehnici eficiente de învățare și cercetare ❖ Manifestarea de atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific.

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studenților cu noțiuni și concepte specifice istoriei sociale românești din perioada secolelor XVI-XVIII.
7.2 Obiectivele specifice	<p><u>A. Obiective cognitive</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Să identifice principalele trăsături specifice ale Premodernității românești; ❖ Să-și însușească și să utilizeze adecvat noțiuni și concepte istorice; ❖ Să utilizeze edițiile de surse documentare și narative, precum și alte tipuri de surse (ex. iconografice); ❖ Să realizeze analize punctuale și studii de caz pe baza materialelor documentare și narative, precum și a surselor istoriografice. <p><u>B. Obiective atitudinale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Înțelegerea importanței evenimentelor și fenomenelor ce au marcat evoluția istorică a Țărilor Române în perioada sec. XVI-XVIII; ❖ Cooperarea în echipe de lucru pentru rezolvarea diferitelor sarcini de învățare; ❖ Utilizarea unor metode specifice de elaborare a unui plan de dezvoltare personală și profesională
7.3. Resurse procedurale	<p><u>A. Strategii procedurale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Expunerea, explicația, lectura explicativă, demonstrația, exercițiul, activitatea independentă, autoevaluarea, inter-evaluarea; ❖ Analogia, analiza sintetică, problematizarea, comparația, Brainstorming-ul. <p><u>B. Forme de organizare a activității:</u></p>

❖ Activitate individuală, frontală, pe echipe.

8. Conținuturi

8.1. Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	Noțiuni introductive. Surse istorice. Istoriografia problematicii	2	Prelegerea analogia și comparația, statistica genealogică, investigarea critică a surselor istorice, dezbateră	Lecturi și comentarii pe baza izvoarelor documentare, narative, epigrafice, iconografice; Studii de caz; bibliografii orientative și instrumente de lucru
2	Boierimea în Țara Românească și Moldova:	2		
	➤ O categorie socială ierarhizată: boierii mari și mici;	2		
	➤ Inegalitatea economică, juridică și politică;	2		
	➤ Problema străinilor („grecii țarigrădeni”)	2		
3	➤ Mutații și tensiuni în rândurile boierimii mari și mici;	2		
	➤ Clanuri și case (familii) boierești.	2		
4	Clerul în Țările Române:	2		
	➤ Înalții ierarhi ai bisericii;			
5	➤ Clerul monahal;			
	➤ Preoții.			
6	Țărănimea în Țara Românească și Moldova:	2		
	➤ Țăranii liberi	2		
7	➤ Țăranii dependenți	2		
	Categoriile socio-profesionale în mediul urban:			
8	➤ Meșteșugarii și negustorii	2		
	➤ Alte categorii; elemente sociale de clasă	2		
9	Femeia și rolul ei în societatea românească:	2		
	➤ Doamne, domnițe și jupăne;	2		
10	➤ Orașencele și țărâncile.	2		
	Copiii în societatea românească premodernă	2		

Bibliografie:

Surse istorice:

*** *Actele domniei lui Șerban Cantacuzino aflate în patrimoniul Muzeului Municipiului București*, volum întocmit de Grina Mihaela Rafailă, București, 2014.

ANDREESCU, Mihail M., *Documente muntene referitoare la Mitropolia Țării Românești, Mănăstirea Argeș și Episcopia Argeșului. Anii 1492-1823*, București, 2004.

[CANTACUZINO, Mihai banul], *Istoria politică și geografică a Țării Românești de la cea mai veche a sa întemeiere până la anul 1774 dat mai întâiu la lumină în limba grecească la anul 1806 de frații Tunusli*, tradusă de G. Sion, București, 1863.

*** *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. III (1621-1632), întocmit de Doina Duca-Tinculescu și Marcel-Dumitru Ciucă, București, 1978; vol. IV (1633-1639), întocmit de Doina Duca-Tinculescu și Marcel-Dumitru Ciucă, București, 1981; vol. V (1640-1644), întocmit de Marcel Dumitru Ciucă, Doina Duca-Tinculescu, Silvia Vătafu-Găitan, București, 1985; vol. VI (1645-1649), întocmit de Marcel-Dumitru Ciucă, Silvia Vătafu-Găitan, București, 1993; vol. VII (1650-1653), întocmit de Marcel-Dumitru Ciucă, Silvia Vătafu-Găitan, Melentina Băzgan, București, 1999; vol. VIII (1654-1656), întocmit de Marcel-Dumitru Ciucă, Silvia Vătafu-Găitan, Dragoș Șesan, Mirel Comănescu, București, 2006.

*** *Călători străini despre Țările Române*, vol. I, îngrijit de Maria Holban, București, 1968; vol. II, îngrijit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru și Paul Cernovodeanu, București, 1970; vol. III, îngrijit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru și Paul Cernovodeanu, București, 1971; vol. V, întocmit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, București, 1973; vol. VI, partea I, îngrijită de M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru și partea a II-a, îngrijită de Mustafa A. Mehmet, București, 1976; vol. VIII,

îngrijit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, București, 1983.

CRĂCIUN, Ioachim, *Cronicarul Szamosközy și însemnările lui privitoare la români, 1566-1608*, Cluj, 1928.

*** *Cronicile slavo-române din sec. XV-XVI, publicate de Ioan Bogdan*, ediție revăzută și completată de Petre P. Panaitescu, București, 1959.

DEL CHIARO, Anton Maria, *Revoluțiile Valahiei*, traducere de S. Cris-Cristian, Iași, 1929.

*** *Documenta Romaniae Historica, A. Moldova*, vol. VIII (1585-1592), întocmit de Ioan Caproșu, București, 2014; vol. IX (1593-1598), întocmit de Petronel Zahariuc, Marius Chelcu, Silviu Văcaru, Cătălina Chelcu, Sorin Grigoruță, București, 2014; vol. XIX (1626-1628), întocmit de Haralambie Chirca, București, 1969; vol. XXI (1632-1633), întocmit de C. Cihodariu, I. Caproșu, L. Șimanschi, București, 1971; vol. XXII (1634), întocmit de C. Cihodariu, I. Caproșu, L. Șimanschi, București, 1974; vol. XXIII (1635-1636), întocmit de Leon Șimanschi, Nistor Ciocan, Georgeta Ignat și Dumitru Agache, București, 1996; vol. XXIV (1637-1638), întocmit de C. Cihodariu și I. Caproșu, București, 1998; vol. XXV (1639-1640), întocmit de Nistor Ciocan, Dumitru Agache, Georgeta Ignat și Marius Chelcu, București, 2003; vol. XXVII (1643-1644), întocmit de Petronel Zahariuc, Cătălina Chelcu, Marius Chelcu, Silviu Văcaru, Nistor Ciocan, Dumitru Ciurea, București, 2005; vol. XXVIII (1645-1646), întocmit de Petronel Zahariuc, Marius Chelcu, Silvia Văcaru, Cătălina Chelcu, București, 2006.

*** *Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească*, vol. I (1247-1500), întocmit de Petre P. Panaitescu și Damaschin Mioc, București, 1966; vol. II (1501-1525), întocmit de Ștefan Ștefănescu și Olimpia Diaconescu, București, 1972; vol. III (1526-1535), întocmit de Damaschin Mioc, București, 1975; vol. IV (1536-1550), întocmit de Damaschin Mioc, București, 1981; vol. V (1551-1565), întocmit de Damaschin Mioc și Marieta Adam Chipper, București, 1983; vol. VI (1566-1570), întocmit de Ștefan Ștefănescu și Olimpia Diaconescu, București, 1985; vol. VII (1571-1575), îngrijit de Ștefan Ștefănescu și Olimpia Diaconescu, București, 1988; vol. XI (1593-1600), *Domnia lui Mihai Viteazul*, întocmit de Damaschin Mioc și Ștefan Ștefănescu, București, 1975; vol. XXII (1628-1629), întocmit de Damaschin Mioc, București, 1969; vol. XXIII (1630-1632), întocmit de Damaschin Mioc, București, 1969; vol. XXIV (1633-1634), întocmit de Damaschin Mioc, Sașa Caracaș și Constantin Bălan, Editura Academiei, București, 1974; vol. XXV (1635-1636), întocmit de Damaschin Mioc, Maria Bălan, Ruxandra Cămărășescu, Coralia Fotino, București, 1985; vol. XXX (1645), întocmit de Violeta Barbu, Marieta Chipper, Gheorghe Lazăr, București, 1998; vol. XXXII (1647), întocmit de Violeta Barbu și Gheorghe Lazăr, București, 2001.

*** *Documentele epocii brâncovenești în colecțiile Muzeului Municipiului București*, volum întocmit de Grina-Mihaela Rafailă, București, 2008.

*** *Documente privitoare la negustorii din Țara Românească*, vol. I: 1656-1688 și vol. II: 1689-1714, editate de Gheorghe Lazăr, Iași, 2013 și 2014.

GRECEANU, Radu logofătul, *Istoria domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu Voievod (1688-1714)*, ediție de Aurora Ilieș, București, Editura Academiei, 1970.

IORGA, Nicolae, *Studii și documente cu privire la istoria românilor*, vol. I-II, București, 1900; vol. V: *Cărți domnești, zapise și răvașe*, Partea I, București, 1903.

IDEM, *Scrisori și zapise de meșteri români*, București, 1926.

IDEM, *Scrisori de boieri. Scrisori de domni*, ediție de Ruxandra Mihăilă, București, 1999.

*** *Istoria Țării Românești 1290-1690. Letopisețul Cantacuzinesc*, ediție critică întocmită de C. Grecescu și D. Simonescu, București, 1960.

*** *Letopisețul Țării Moldovei. Grigore Ureche. Miron Costin. Ion Neculce*, ediție îngrijită de Tatiana Celac, Chișinău, 1990.

POPESCU, Radu vornicul, *Istoriile domnilor Țării Românești*, ediție critică de Const. Grecescu, București, 1963.

POTRA, George, *Documente privitoare la istoria orașului București (1594-1821)*, București, 1961.

IDEM, *Tezaurul documentar al județului Dâmboviței (1418-1800)*, vol. I, Târgoviște, 1972.

IDEM, *Documente privitoare la istoria orașului București (1634-1800)*, București, 1982.

REZACHEVICI, Constantin, *Cronologia critică a domnilor din Țara Românească și Moldova, a. 1324-1881, Secolele XIV-XVI*, București, 2001.

TRÂMBACIU, Ștefan, Gheorghe Pâmuță, *Pânza (Ocolnica) cu privilegiile ale orașului Câmpulung-Muscel, 1215-1747*, Pitești, 1995.

URECHE, Grigore, *Letopisețul Țării Moldovei*, ediție de Petre P. Panaitescu, București, 1956.

Lucrări generale și speciale

AFTODOR, Ștefan, *Boierimea în Țara Românească. Aspecte politice și social-economice (1601-1654) – de la epopeea lui Mihai Viteazul la epoca lui Matei Basarab*, Brăila, 2014.

- ANDREESCU, Mihail M., *Instituții medievale în spațiul românesc*, București, 2003.
- ANDREESCU, Șt., *Restitutio Daciae*, vol. I (*Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1526-1593*). București, 1980.
- IDEM, vol. II (*Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1601-1650*), București, 1989.
- BARBU, Violeta, *De bono coniugali. O istorie a familiei din Țara Românească în secolul al XVII-lea*, București, 2003.
- BRĂTIANU, Gheorghe, *Sfatul domnesc și Adunarea stărilor în Principatele Române*, București, 1995.
- CERNOVODEANU, Paul I., Nicolae Vătămanu, *Considerații asupra „calicilor” bucureșteni în veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea. Câteva identificări topografice legate de așezările lor*, în „București. Materiale de istorie și muzeografie”, III, 1966, p. 25-42.
- IDEM, *Tabacii din Bucureștii de sus în veacul al XVII-lea*, în „București. Materiale de Istorie și Muzeografie”, XI, 1992, p. 26-45.
- CICANCI, Olga, *Dregători greci în Țările Române în veacul al XVII-lea*, în vol. *Fațetele istoriei. Existențe, identități, dinamici. Omagiu Academicianului Ștefan Ștefănescu*, editat de Tudor Teoteoi, Bogdan Murgescu, Șarolta Solcan, București, 2000, p. 199-210.
- GEORGESCU, Valentin Al., *Hrisovul din 15 iulie 1631 al lui Leon vodă Tomșa în Țara Românească și problema «cărților de libertăți»*, în „Revista de Istorie”, 29, 1976, nr. 7, p. 1013-1029.
- GHIȚULESCU, Constanța, *Familie și societate în Țara Românească (secolul al XVII-lea)*, în „Studii și Materiale de Istorie Medie”, XX, 2002, p. 89-114.
- GOROVEI, Ștefan S., *Cu privire la patriciatul orășenesc în Moldova medievală. Câteva observații preliminare*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Iași”, XXV, 1988, nr. 1, p. 253-265.
- IORDACHE, Anastasie, *Goleștii. Locul și rolul lor în istoria României*, București, 1979.
- IDEM, *Pe urmele Goleștilor*, București, 1982.
- LAZĂR, Gheorghe, *Les marchands en Valachie, XVIIe-XVIIIe siècles*, București, 2006.
- IDEM, *Marchands valaques et leurs formes d'organisation de l'activité commerciale*, în „Studii și Materiale de Istorie Medie”, XXIV, 2006, p. 41-54.
- IDEM, «*De la boutique à la terre*». *Les marchands «grecs» et leurs stratégies d'insertion sociale (Valachie, XVIIe siècle)*, în „Studii și Materiale de Istorie Medie”, XXVI, 2008, p. 51-68.
- IDEM, *„Negustorii streinu” de țară. Date noi privitoare la negustorii alogeni din Țările Române în secolele XVII-XVIII, în Negustorimea în Țările Române, între Societas Mercatorum și individualitatea mercantilă, în secolele XVI-XVIII*, editat de Cristian Luca, Galați, 2009, p. 127-146.
- LUCA, Cristian, *Un protagonist al vieții politice și economice din Țările Române în primele decenii ale secolului al XVII-lea: Constantin Battista Vevelli*, în „Argesis. Studii și Comunicări – seria Istorie”, XIII, 2004, p. 195-202.
- MANOLESCU, Radu, *Cu privire la problema patriciatului în orașele Țării Românești și Moldovei (secolul al XV-lea – prima jumătate a secolului al XVI-lea)*, în „Cumidava”, IV, 1970, p. 91-101.
- NEAGOE, Claudiu, *Grecii în Țara Românească în a doua jumătate a veacului al XVI-lea*, în *Analele Cercului de Istorie «Gheorghe I. Brătianu» din Câmpulung Muscel*, I-II, 1998-1999 [2000], p. 6-11.
- IDEM, *Mari dregători și negustori greci în Țara Românească în a doua jumătate a veacului al XVI-lea*, în „Istros”, XIII, 2006, p. 215-223.
- IDEM, *Negustorii câmpulungeni din secolele XV-XVII*, în vol. *Negustorimea în Țările Române, între Societas Mercatorum și individualitatea mercantilă, în secolele XVI-XVIII*, editat de Cristian Luca, Galați, 2009, p. 63-88.
- IDEM, *The Greek merchants and usures in Wallachia during the second and third decades of the 17th century*, în „Istros”, XVIII, 2012, p. 435-451.
- OLTEANU, Ștefan, *Meșteșugurile din Moldova în secolul al XVII-lea*, în „Studii și Materiale de Istorie Medie”, III, 1959, p. 101-232.
- IDEM, *Producția meșteșugărească din Moldova și Țara Românească în sec. X-XVII. Probleme de bază în lumina cercetărilor recente*, în „Studii. Revistă de Istorie”, 15, 1962, nr. 4, p. 869-895.
- IDEM, *Meșteșugurile din București în secolele XVI-XVII*, în „Studii. Revistă de Istorie”, 12, 1959, nr. 5, p. 71-111.
- IDEM, *Meșteșugurile din Țara Românească și Moldova în Evul Mediu*, București, 1969.
- PĂUN, Radu G., *Les grands officiers d'origine gréco-levantine en Moldavie aux XVIIe siècle. Offices, carrières et stratégies de pouvoir*, „Revue des Études Sud-Est Européennes”, XLV, 2007, n° 1-4, p. 153-195.
- ȚIGHILIU, Iolanda, *Boierimea din Țara Românească (secolele XIV-XVI): componență și evoluție structurală*, în „Revista Istorică”, s. n., II, 1991, p. 651-665.
- EADEM, *Societate și mentalitate în Țara Românească și Moldova, secolele XV-XVII*, București, 1998.

8.2. Aplicații: Seminar / Laborator / Teme de casă	Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
---	---------	-------------------	-----------------------------

1	-		
Bibliografie: -			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul aferent programului

- ❖ corectitudinea și acuratețea folosirii conceptelor și teoriilor pedagogice însușite la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților comunității;
- ❖ competențele procedurale și atitudinale ce vor fi achiziționate la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților asociațiilor profesionale și angajatorilor din domeniul învățământului gimnazial și liceal.

10. Evaluare:

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea și coerența temelor de casă și a referatului. Calitatea și coerența tratării unui subiect abordabil într-o manieră explicativă și argumentativă și a unui subiect de analiză și interpretare pe baza surselor istorice	Temă de casă Referat Evaluare periodică Evaluare finală (orală)	10% 20% 20% 50%
10.5 Seminar / Laborator / Tema de casă	-	-	-
10.6 Standard minim de performanță	Cunoștințe care dovedesc parcurgerea materiei, dar fără a demonstra abilități, priceperi sau deprinderi de lucru individual.		
10.7 Standard maxim de performanță	Însușirea cunoștințelor care dovedesc parcurgerea materiei; Formarea abilităților, priceperilor și deprinderilor de a obține informația, a o prelucra, de a ajunge la o perspectivă personală asupra problematicii; Capacitatea de a argumenta și de a elabora un material cu caracter științific.		

Data completării 24 septembrie 2021	Titular de curs: 	Titular de seminar:	Data aprobării în Consiliul departamentului, 30 septembrie 2021	Director de departament, (prestator)	Director de departament, (beneficiar),
---	---	---------------------	---	---	---